

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/387/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4613202904
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4613202904.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci navrhovateľa: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických vëzňů 1272/21, Nové Mësto, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zast. Advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, za ktorú koná ako advokát a konateľ doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD proti: C. V., bytom O. XXX/XX, XXX XX Y. L., občan SR, o zaplatenie zmenkovej sumy 1.198,13 eur s príslušenstvom a zmenkovej odmeny 3,99 eur, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 9.marca 2015, č. k. 5C/314/2013-89, takto

rozhodol:

Odvolačì súd nepripúšťa čiastočné späťvzatie návrhu navrhovateľa.

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporkyni nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Okresný súd Topoľčany (ako súd prvého stupňa v zmysle § 9 ods.1 OSP) rozsudkom zo dňa 9.marca 2015, č. k. 5Co/314/2015-122 (ďalej len „ napadnutý rozsudok“) návrh zamietol a odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Rozhodnutie vo veci právne odôvodnil podľa podľa § 39, § 52 ods.1 až 4, § 53 ods.4 písm. k/, l/ Občianskeho zákonníka, § 2 písm. b/, § 3 ods.1,2, § 4 ods.6, zákona č.258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zn. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere, ďalej podľa § 265 Obchodného zákonníka a podľa čl. I. § 5 ods.1 až 3, § 10, § 11 ods.1, § 14 ods.1, § 17 , § 48 ods.1 bod 2, § 77 ods.1,2 zákona č. 191/1950 Zb. zákona zmenkového a šekového a podľa čl. 3 ods.1 a 3 smernice 93/13 EHS.

V odôvodnení uvedeného rozhodnutia poukázal na to, že navrhovateľ dňa 2.4.2013 súdu doručil návrh na uplatnenie pohľadávky na tlačive podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „nariadenie č. 861/2007“). Uvedeným návrhom sa domáhal voči odporkyni zaplatenia zmenkovej sumy 1.198,13 eur so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.198,13 eur od 30.5.2010 do zaplatenia, 6% ročného úroku zo zmenkovej sumy 1.198,13 eur od 2.9.2010 do zaplatenia, zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 3,99eur a náhrady trov konania. Uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila odporkyňa dňa 23.6.2009 na zmenkovú sumu 1.198,13 eur, pričom sa zaviazala aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 30.5.2010. Indosovaná zmenka je vistazmenkou s doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku na zaplatenie. Vystaviteľ doposiaľ zaplatil 0,00eur na zmenkovú

sumu. Navrhovateľ nežiadal nariadiť pojednávanie a k návrhu pripojil listinné dôkazy a to výpis z obchodného registra a originál zmenky vystavenej odporkyňou dňa 23.6.2009 na zmenkovú sumu 1.198,13 eur.

Súd príslušným tlačivom podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady(ES) č. 861/2007 vyzval odporkyňu na odpoveď k návrhu. Odporkyňa súdu nedoručila odpoveď na tlačivo C.

V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ESD) je súd v každom štádiu konania a v každom druhu konania povinný z úradnej povinnosti skúmať, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský právny vzťah, a teda či sa na konkrétny právny vzťah použijú právne normy spotrebiteľského práva za účelom zabezpečenia ochrany spotrebiteľa. Aj v tomto konaní bol súd povinný z úradnej moci skúmať, či sa nejedná o spotrebiteľský vzťah a to bez ohľadu na to, že sa v danom konaní uplatňuje právo zo zmenky. Z činnosti súdu je pritom známe, že pôvodný remitent - spoločnosť POHOTOVOŠŤ, s.r.o., v prospech ktorého odporkyňa zmenku vystavila, a ktorý predmetnú zmenku od odporkyne prijal, sa zaoberá aj poskytovaním spotrebiteľských úverov a tento je taktiež vedený v registri veriteľov a podregistri iných veriteľov, ktorý vedie Národná banka Slovenska ako iná spoločnosť poskytujúca spotrebiteľské/iné úvery. Preto si súd zabezpečil zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bola predmetná zmenka vystavená a vykonal dôkaz oboznámením tejto zmluvy.

K argumentácii navrhovateľa, že súd mal postupovať podľa procesných pravidiel nariadenia č. 861/2007, súd prvého stupňa uviedol, že toto nariadenie v čl. 9 ods. 1 ustanovuje, že súd určí spôsob a rozsah vykonávania dôkazov potrebných na rozhodnutie podľa pravidiel, ktoré sa vzťahujú na prípustnosť dôkazov. Keďže nariadenie žiadne pravidlá o prípustnosti dôkazov neobsahuje, v súlade s ustanovením čl. 19 nariadenia je potrebné riadiť sa procesným právom Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o prejednací zásadu podľa § 120 ods. 1 O.s.p., na ktorú odkazoval navrhovateľ, súd zdôraznil, že povinnosťou súdu je ex offo skúmať, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Žiadne ustanovenie nariadenia č. 861/2007 nevyklučuje takéto skúmanie spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu, ktorý je predmetom konania, a to aj v prípade, ak je odporca prípadne nečinný a nedoručí súdu odpoveď na žalobný návrh. Pre taký prípad čl. 7 ods. 3 nariadenia ustanovuje len toľko, že súd má aj napriek nečinnosti odporcu konať a vydať rozsudok; to však neznamená, že vydaniu rozsudku nesmie predchádzať ex offo preskúmanie, či nejde o spotrebiteľský vzťah. Cieľom nariadenia č. 861/2007 je zjednodušiť a zrýchliť cezhraničné konania s nízkou hodnotou sporu a na ne nadväzujúce vykonávacie konania, ale v žiadnom prípade nie vylúčiť v konaniach s nízkou hodnotou sporu ochranu spotrebiteľa, keďže vysoká úroveň ochrany spotrebiteľov je jedným zo základných princípov Európskej únie a je ustanovená aj v primárnom práve (Zmluva o fungovaní Európskej únie, Charta základných práv Európskej únie). Súd preto dospel k záveru, že aj v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu je potrebné zachovať vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa, a to aj prostredníctvom vykonávania dôkazov ex offo na zistenie, či predmet konania nesúvisí so spotrebiteľskými vzťahmi, ak to vnútroštátny procesný predpis umožňuje. Aj pri nečinnosti spotrebiteľa musí súd dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 zo dňa 21.3.2012). Práve pri spotrebiteľských vzťahoch je potrebné aplikovať ustanovenie tretej vety § 120 ods. 1 O.s.p., teda výnimku z prejednacej zásady. Súd je oprávnený a zároveň povinný skúmať platnosť predmetnej zmenky a dohody o jej vyplnení, aktívnu legitímáciu majiteľa zmenky na uplatnenie práv zo zmenky, oprávnenosť postupu pri vyplňaní blankozmenky a tiež nekalú povahu zmluvných podmienok dohodnutých v spotrebiteľskej zmluve, na základe ktorej vznikol záväzok, ktorý zmenka zabezpečuje a ktorou bolo vydanie zmenky predvídané. V prípade zistených nedostatkov je súd povinný konštatovať rozpor práv uplatnených zo zmenky so zákonom, čím napĺňa príkaz vyplývajúci z ochrany práv spotrebiteľa.

Keďže ide o cezhraničný spor, bolo potrebné určiť rozhodné právo, ktorým sa daný spor má riešiť. Súd dospel k záveru, že bez ohľadu na to, či bude toto konanie považovať za spor súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou - v takom prípade je potrebné aplikovať čl. 6 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky - alebo výlučne za spor zo zmenky - a vtedy určí rozhodné právo podľa § 10 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (keďže nebolo preukázané ani tvrdené, že by si navrhovateľ a odporkyňa zvolili rozhodné právo) - daný právny vzťah sa spravuje právnym poriadkom Slovenskej republiky, nakoľko zmenka bola vystavená v Slovenskej republike, platobné miesto bolo v Slovenskej republike a aj sídlo pôvodného remitenta bolo v Slovenskej republike. Až indosamentom sa

dostal do tohto právneho vzťahu cudzí prvok, čo však nemôže zmeniť uplatňované rozhodné právo, ktorým bolo od začiatku právo Slovenskej republiky.

Konanie je podľa čl. 5 ods. 1 nariadenia č. 861/2007 písomné, navrhovateľ ani odporkyňa netrvali na nariadení ústneho pojednávania, avšak súd pojednávanie v právnej veci nariadil, nakoľko to považoval za potrebné pre vykonanie dokazovania - oboznámením sa so zmluvou o úvere č 4242110 uzavretou medzi predchodcom navrhovateľa spoločnosťou Pohotovosť, s.r.o. Bratislava a odporkyňou, vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru na zistenie, či predmet konania súvisí so spotrebiteľskými vzťahmi s tým, aby sa účastníci konania mohli vyjadriť ku všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali.

Navrhovateľ a právny zástupca navrhovateľa sa na pojednávanie nedostavili, ospravedlnili sa, odporkyňa mala doručenie vykázané a taktiež ospravedlnila, preto súd podľa §-u 101 ods.2 OSP prejednal vec v ich neprítomnosti, prihliadol pritom na obsah spisu a vykonané dokazovanie.

Vykonaným dokazovaním prvostupňový súd zistil, že dňa 23.6.2009 uzatvorila spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. s odporkyňou na predtlačenom formulári zmluvu o úvere č. 4242110, podľa ktorej bol odporkyňi poskytnutý úver vo výške 500 eur (ďalej len „zmluva o úvere“). Odporkyňa sa zaviazala zaplatiť požičanú sumu zvýšenú o poplatok vo výške 484 eur, spolu 984 eur v 12 mesačných splátkach po 82 eur počnúc dňom 12.7.2009. V zmluve o úvere nie sú uvedené úroky z úveru, ani RPMN, priemerná PRMN. Odporkyňa podpisom v osobitnom rámečku formulára zmluvy o úvere potvrdila prevzatie peňažnej hotovosti uvedenej v zmluve o úvere v ten istý deň.

V bode 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je obsiahnutá dohoda o vyplnení zmeniek, podľa ktorej na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka vyplývajúceho z tejto úverovej zmluvy voči veriteľovi vystavil dlžník (vystaviteľ) zmenku, v ktorej nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Zmluvné strany sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent najskôr v deň, kedy sa stane celý dlh splatný okamžite, zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na zmenke remitent tak, že ním bude deň, kedy sa stal splatný celý dlh.

Zo zmenky vystavenej odporkyňou dňa 23.6.2009 na rad POHOTOVOSŤ, s.r.o. súd zistil, že do zmenky bola vpísaná suma 1.198,13 eur a zmenkový úrok 0,25% denne od 30.5.2010. Zmenka bola splatná pri predložení (vistazmenka) s doložkami „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. V pravom hornom rohu zmenky sa nachádza číslo zmluvy 4242110. Zároveň súd zistil, že práva vyplývajúce z predmetnej zmenky boli spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o., prevedené rubopisom na navrhovateľa.

V konaní vedenom pred Stálym rozhodcovským súdom, Spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, bola predložená úverová zmluva spolu so zmenkou vystavenou odporkyňou dňa 23.6.2009 na rad POHOTOVOSŤ, s.r.o., ktorú navrhovateľ nadobudol rubopisom. V tomto konaní bol vydaný rozsudok sp.zn. SR 10785/10 zo dňa 16.11.2010, ktorým Stály rozhodcovský súd rozhodol tak, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi - POHOTOVOSŤ, s.r.o. sumu vo výške 1.198,13eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne zo sumy 1.198,13 eur od 30.5.2010 do zaplatenia, zákonným úrokom vo výške 6% ročne zo sumy 1.198,13 eur od 2.9.2010 do zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 316,27 eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Ďalej prvostupňový súd uviedol, že v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Topoľčany pod sp.zn. 7Er/67/2011 bola predložená úverová zmluva č. 4242110 spolu so Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, zmenkou vystavenou odporkyňou dňa 23.6.2009 a exekučným titulom Rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu SR 10785/10 zo dňa 16.11.2010, ktorému rozhodcovskému súdu bola taktiež predložená úverová zmluva aj zmenka vystavená odporkyňou dňa 23.6.2009. Žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia bola v exekučnom konaní zamietnutá a následne bolo exekučné konanie zastavené.

Vzhľadom na vyššie citované ustanovenia bodu 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru (dohoda o vyplnení zmenky), ako aj vzhľadom na zhodu čísla uvedeného na zmenke s číslom zmluvy o

úvere, zhodu údajov o vystaviteľovi a pôvodnom remitentovi zmenky s údajmi o veriteľovi a dlžníkovi v zmluve o úvere a na zhodu dátumu vystavenia zmenky s dátumom podpisu zmluvy o úvere súd dospel k jednoznačnému záveru, že zmenka predložená navrhovateľom bola vystavená odporkyňou ako zabezpečovacia zmenka k zmluve o úvere, pričom bola vystavená v súlade s bodom 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru ako blankozmenka. Zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy mali byť do zmenky doplnené dodatočne o čom svedčí aj iný spôsob vyplnenia týchto údajov (písané technickými prostriedkami) v porovnaní s údajmi o vystaviteľovi, mieste a dátume vystavenia zmenky (písané rukou).

Vo všeobecnosti môže mať zmenka vystavená dlžníkom pri podpise úverovej zmluvy resp. pri prevzatí úveru buď uhradzovaciu alebo zabezpečovaciu funkciu. V danom prípade, keďže ide o spotrebiteľský úver, je však uhradzovacia funkcia vylúčená vzhľadom na výslovný zákaz splnenia dlhu zmenkou alebo šekom ustanovený v § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch, na rozdiel od zabezpečovacej funkcie zmenky, ktorá bola v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi zakázaná až s účinnosťou od 01.01.2011. Preto súd mohol v danom prípade považovať zmenku predloženú navrhovateľom, ktorá bola nesporne vystavená v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru odporkyňi, len za zabezpečovaciu zmenku, nie za samostatnú a nezávislú zmenku prijatú na uhradenie dlhu odporkyne.

Predmetom tohto konania je teda nárok navrhovateľa vyplývajúci z vlastnej vistazmenky vystavenej odporkyňou pôvodne vo forme blankozmenky na zabezpečenie nárokov spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s.r.o. zo zmluvy o úvere. V prvom rade súd považoval za potrebné posúdiť, či zmluva, na základe ktorej vznikla pohľadávka zabezpečená zmenkou, je platná, a teda či vôbec vzniklo právo na vyplnenie blankozmenky.

Uvedená zmluva o úvere č. 4242110 je spotrebiteľskou zmluvou, keďže napĺňa znaky spotrebiteľskej zmluvy uvedené v § 52 Občianskeho zákonníka. Ide o predtlačенú formulárovú (typovú) zmluvu, pri ktorej spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať jej obsah. Zmluvnými stranami sú POHOTOVOŠŤ, s.r.o. ako veriteľ (dodávateľ), ktorý pri uzatváraní zmluvy koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti, a odporkyňa ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, je teda spotrebiteľom. Podľa názoru súdu sa v danom prípade jedná o spotrebiteľský úver upravený Zákonom o spotrebiteľských úveroch, a to napriek tomu, že v zmluve o úvere je zaznačená kolónka účelu úveru „na výkon povolania“ už právoplatnými rozhodnutiami súdu označené za zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Preto má súd dôvodné pochybnosti o skutočnom účele poskytnutia úveru. Z úradnej činnosti sú súdu známe zmluvy uvedeného veriteľa (v počte niekoľkých desiatok) a takmer v každej takejto zmluve uzatváranéj v danom období (2008-2010) je pri dlžníkovi, ktorý nie je podnikateľ, uvedený účel na výkon povolania alebo zamestnania. Keďže pri pochybnostiach o obsahu zmlúv platí výklad pre spotrebiteľa priaznivejší, súd musel dospieť k záveru, že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol v danom prípade poskytnutý na výkon zamestnania, zaťažuje toho, kto takúto skutočnosť tvrdí. Keďže účel vyznačený v zmluve („na výkon povolania“) súdu preukázaný nebol, súd vychádza z toho, že uvedený úver bol poskytnutý na súkromné účely (teda na iný účel ako na výkon povolania, zamestnania, podnikania). V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť - resp. nie je len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon podnikania, zamestnania a lebo povolania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké je povolanie odberateľa a aký konkrétny súvis s takýmto povolaním či predmetom činnosti odberateľa vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má.

Súd bol toho názoru, že v danom prípade sa nejedná pojmovo o zmluvu o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka, keďže zo zmluvy jednoznačne vyplýva, že finančné prostriedky boli veriteľom dlžníkovi fakticky odovzdané a prevzaté pri podpise zmluvy, teda sa jedná o zmluvu o pôžičke. Zámer zosnovateľa zmluvy uzavrieť túto zmluvu výslovne podľa Obchodného zákonníka a dať jej režim „absolútneho obchodu“ podľa § 261 ods. 3 Obchodného zákonníka je vedený úmyslom, aby sa nemohli uplatniť ustanovenia chrániace spotrebiteľa, či už v Zákone o ochrane spotrebiteľa, Zákone o spotrebiteľských úveroch alebo Občianskom zákonníku. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25.1.2011, sp. zn. 5 MCdo 20/2009, podľa ktorého sa za neprijateľnú podmienku považuje aj dohoda o uplatnení Obchodného zákonníka. Aj keby však zmluvné strany

uzatvorili predmetnú zmluvu o úvere ako „absolútny obchod“ podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, nie je táto skutočnosť prekážkou prednostnej aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. V danom prípade, ako bolo už vyššie uvedené, však ide nielen o spotrebiteľskú zmluvu, ale aj o spotrebiteľský úver podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch. V zmluve o úvere nie je uvedený údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (RPMN), ani o priemernej RPMN, čo boli v čase uzatvárania tejto zmluvy povinné údaje vyžadované Zákonom o spotrebiteľských úveroch. Ich neuvedenie má za následok, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatku.

Po preskúmaní celej Zmluvy o úvere vrátane všeobecných podmienok poskytnutia úveru dospel prvostupňový súd k záveru, že zmluva je koncipovaná tak, že je v nej hrubým spôsobom narušená rovnováha medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, a to najmä (ale nielen) v ustanoveniach o zabezpečovacích prostriedkoch (spísanie notárskej zápisnice prostredníctvom splnomocnenca, uzatvorenie záložnej zmluvy prostredníctvom splnomocnenca, niekoľkonásobné zmluvné pokuty, blankozmenka) a zároveň sú celá zmluva a všeobecné podmienky koncipované výlučne na prospech veriteľa, obsahujú prakticky len povinnosti dlžníka a práva a výhody veriteľa. Vzhľadom na nerovnosť podmienok účastníkov zmluvy vyjadrenú v takmer všetkých ustanoveniach zmluvy sa celá zmluva (jej obsah i účel) prieči dobrým mravom a je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Skutočnosť, že sa zmluva prieči dobrým mravom spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Z toho dôvodu nemohlo spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., ako veriteľovi z uzatvorenej zmluvy o úvere vzniknúť ani právo na vyplnenie blankozmenky podľa bodu 17 všeobecných podmienok poskytnutia úveru, z čoho vyplýva, že ak zmenka vyplnená bola (napriek tomu, že právo na jej vyplnenie remitentovi nevzniklo), nie je možné sa na základe takto vyplnenej zmenky úspešne domáhať akýchkoľvek práv. Pri konštatovaní nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky na základe neplatnosti zmluvy o úvere z vyššie uvedených dôvodov súd vychádzal aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zo dňa 6.5.2008 sp. zn. 4 Obo 161/2007.

Prvostupňový súd konštatoval, že aj keby nebola neplatná celá zmluva o úvere, právo na vyplnenie blankozmenky nemohlo vzniknúť aj z toho dôvodu, že dohoda o vyplnení zmenky ako súčasť všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktorých obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a z toho dôvodu je neplatná. Hoci použitie zmenky ako uhradzovacieho ako aj zabezpečovacieho prostriedku v súvislosti so spotrebiteľskými úvermi bolo zákonom zakázané až s účinnosťou od 1.1.2011, to neznamená, že v spotrebiteľských zmluvách uzavretých pred týmto dátumom nemožno zmluvné ustanovenia o použití zmenky vyhlásiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku. V danom prípade považuje súd dojednanie dohody o vyplnení zmenky za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, pretože ide o podmienku, ktorá za nesplnenie záväzku pripúšťa možnosť veriteľa domáhať sa od spotrebiteľa zaplata nepriemerane vysokej sumy (úrok 0,25 % denne) ako sankcie spojenej s nesplnením záväzku. Takisto sa jedná o neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. l) Občianskeho zákonníka, nakoľko prijatím zmenky ako zabezpečovacieho prostriedku preniesol dodávateľ povinnosť niesť dôkazné bremeno na spotrebiteľa (napr. v súvislosti s čl. I § 10, § 17 zákona č. 191/1950 Zb.). Na rozdiel od situácie, ktorú predvída ustanovenie čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb. (vyplnenie zmenky v rozpore s tým, čo bolo dojednané) v danom prípade je celá dohoda o vyplňacom práve blankozmeniek neplatná, čo má taký istý právny dôsledok, ako keby nebolo dojednané vôbec nič. Za takýchto okolností vôbec nevzniklo pôvodnému remitentovi právo na vyplnenie blankozmenky, a teda blankozmenka sa vôbec nestala zmenkou a pôvodný remitent nemal práva a povinnosti zo zmenky, preto ich ani nemohol indosamentom previesť (čl. I § 14 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.) na navrhovateľa. Ak by súd pripustil, že neexistencia dohody o vyplňacom práve blankozmenky nemá takéto právne dôsledky, ale naopak znamená právo majiteľa zmenky vyplniť blankozmenku ľubovoľne bez akýchkoľvek obmedzení, potom by súd musel konštatovať, že konanie veriteľa (ktorý je spoločnosťou zaoberajúcou sa poskytovaním úverov v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda spoločnosťou, ktorá by mala poznať právo v tejto oblasti a mala by tiež postupovať s náležitou starostlivosťou), keď od spotrebiteľa prijme zmenku s vedomím, že ju môže vyplniť bez akýchkoľvek obmedzení a bez ohľadu na skutočnú výšku dlhu spotrebiteľa, nie je možné nepovažovať za zlomyseľnosť alebo aspoň za hrubú nedbanlivosť (čl. I § 10 zákona č. 191/1950 Zb.).

Súd poukázal i na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 16CoE/164/2011-24 z 29.2.2012, v ktorom sa tento súd už zaoberal dohodou o vyplnení zmenky uvedenou vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s.r.o., a v ktorom vyslovil, že táto dohoda je neprijateľnou

zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. k) a o) Občianskeho zákonníka, ktorá stavia spotrebiteľa do výrazne nevýhodného postavenia a sleduje cieľ obísť právne predpisy týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Predmetná dohoda poskytuje veriteľovi neprimeranú výhodu v tom, že hoci je limitovaný vo výške zmenkovej sumy, je len na ňom, aby určil, aká je výška jeho nárokov voči dlžníkovi ku dňu vyplnenia zmenky. Takýmto spôsobom môže veriteľ v podstate jednostranne určiť výšku dlhu dlžníka bez toho, aby bola táto výška preskúmateľná, keďže zmenka je abstraktný právny úkon, čo súd považoval jednoznačne za bezdôvodné zvýhodnenie veriteľa na úkor dlžníka a obchádzanie predpisov chrániacich spotrebiteľa v spotrebiteľských právnych vzťahoch.

Napokon poukázal aj na to, že i v prípade, keby nedospel k záveru o neplatnosti zmluvy o úvere resp. dohody o vyplňacom práve blankozmeniek a následnej nemožnosti vzniku práva na vyplnenie blankozmenky, nemohol by priznať plnenie, ktorého sa navrhovateľ domáhal. Keďže sa v danom prípade jedná nielen o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka, ale aj o zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na ktorú sa vzťahuje Zákon o spotrebiteľských úveroch, súd sa zaoberal aj samotnou zmenkou (hoci právo na jej vyplnenie ani nevzniklo) a zistil, že predloženú zmenku veriteľ nemohol podľa § 4 ods. 6 Zákona o spotrebiteľských úveroch prijať ani ako zabezpečovací inštitút, pretože zmenka bola vyplnená podstatne vyššou zmenkovou sumou než pripúšťa uvedené ustanovenie zákona (ako bolo uvedené vyššie, vzhľadom na absenciu podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd považoval daný spotrebiteľský úver za poskytnutý bez úrokov a bez poplatkov, preto zmenková suma mohla byť vyplnená maximálne na sumu istiny poskytnutého úveru 500 eur a zákonného úroku z omeškania. Okrem toho bol na zmenke uvedený zmenkový úrok 0,25 % denne, čo je 91,25 % ročne. Nie je možné akceptovať také konanie veriteľa, ktorý by síce vyplnil zmenku tak, že zmenkovú sumu tvorí len istina s príslušenstvom vo výške maximálne 30 % poskytnutého úveru (čo ale v danom prípade neplatí), ale súčasne by prijal zmenku s takým úrokom, ktorý je v právnom štáte neakceptovateľný (t. j. s úrokom 91,25 % ročne). Takýto vysoký zmenkový úrok by znamenal pre dlžníka takmer 100%-né navýšenie dlhu za jeden rok. Takéto konanie veriteľa by bolo potrebné považovať za obchádzanie uvedeného ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Konanie, ktorým by veriteľ prijal zmenku s takto vysokým úrokom, nie je možné považovať za výkon práva, ktorý by nebol v rozpore s dobrými mravmi, resp. - ak by išlo o režim Obchodného zákonníka - v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, a teda ktorý by mal požívať právnu ochranu.

Vzhľadom k tomu, že pôvodného remitentovi nevzniklo právo zmenku prijať, ani právo zmenku vyplniť, nevzniklo mu z takejto zmenky ani právo na žiadne plnenie. Preto ani navrhovateľ, ktorý nadobudol rubopisom zmenku, na ktorej vyplnenie právo nevzniklo, a ktorá ani nemohla byť vôbec od dlžníka prijatá, sa nemôže na základe takejto zmenky s úspechom domáhať jej vyplatenia.

Na základe všetkých vyššie uvedených dôvodov súd prvého stupňa dospel k jednoznačnému záveru, že návrhu nie je možné vyhovieť, a preto ho zmietol.

Pokiaľ ide o trovy konania, odporkyňa by mala podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania. Tieto jej však priznané neboli, nakoľko odporkyňa žiadne trovy v tomto konaní nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 OSP -účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadal, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a žalobcovi prizná náhradu trov odvolacieho konania vo výške 61,41 za podané odvolanie a 8,39 € režijný paušál.

Napadnuté rozhodnutie je prekvapivým rozhodnutím, čo vyplýva zo skutočnosti, že žalovaný uplatnený nárok nepoprel, no napriek tomu súd uplatnený nárok zamietol, čo je v rozpore s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza, že vo vecí vykonal dokazovanie o.i. oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi. Navrhovateľ a podľa dostupných informácií ani odporca však dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom či ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl.

Podľa ust. §120 OSP dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacom zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdných účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Prejednávací zásada úzko súvisí s povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou, ktoré účastníkom sporového konania vyplývajú z § 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 OSP. Povinnosť tvrdenia znamená, že účastník musí uviesť skutkové tvrdenia jasne, úplne a zrozumiteľne, aby súd vedel, na základe akých okolností účastníkovi vyplýva jeho právo alebo povinnosť. Ak účastník splní svoju povinnosť tvrdenia, hovoríme, že uniesol bremeno tvrdenia. Navrhovateľ predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. (Zákon zmenkový a šekový) dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany odporcu žiadnych námietok nebolo, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutých pre rozhodnutie vo veci. Ust. §120 ods. 1 OSP in fine síce súdu umožňuje, aby v sporovom konaní vykonal aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, avšak tento postup je možné využiť len výnimočne, ak je vykonanie nenavrnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci; a nevykonanie nejakého dôkazu môže byť príčinou toho, že súd nemôže rozhodnúť; Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samotného doterajšieho dokazovania (z doterajších prednesov účastníkov a vykonaných dôkazov). V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania (koncentračný zásada v zmysle čl.5 Nariadenia) a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán, nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrnuté dôkazy. Svoj postup musí súd v odôvodnení rozhodnutia náležite zdôvodniť. V danom konaní svoj postup súd vôbec nezodôvodnil. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo navrhovateľa. Vo vzťahu k navrhovateľovi ako indosatárovi je preto jediným legitímizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť. Odporca mohol na základe čl.5 ods.3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to zo dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný nie je legitímizovaný na to, aby postupom podľa ust. §120 ods.1 veta práva in fine OSP vznášal námietky voči zmenke za odporcu. Ak tak súd činil, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania ako súčasti práva na spravodlivé súdne konanie. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu odporcu a bez legitímneho podnetu na ťarchu navrhovateľa vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter odporcu ako spotrebiteľa. Odporca sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľával, uplatnenú pohľadávku nerozporoval, svojím konaním ju prakticky uznal. Súd iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky, a teda neobjektívne podporil odporcu v tomto konaní, ktorému túto ochranu prakticky nanútil, bez jeho vôle. Uvedené správanie súdu je neprijateľné v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Prvostupňový súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností, že odporca so spoločnosťou POHOTO VOSTĚ, s.r.o. uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania je zabezpečovacou zmenkou, že odporca uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Uvedené údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Také skutočnosti jednoznačne nemožno považovať za nesporné. Odporca a ani navrhovateľ sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. V zmysle ust. § 120 ods. 3 OSP súd môže pri rozhodovaní vychádzať aj zo skutočností, ktoré nie sú medzi účastníkmi sporné. Musí však ísť o tvrdenia účastníkov konania a nie o fabulované tvrdenie súdu, ktoré nepotvrdí žiadny účastník. Ak súd na týchto údajne nesporných skutočnostiach založil svoje meritórne rozhodnutie, toto rozhodnutie nepochybne je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť.

Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácii príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Súd v odôvodnení rozsudku ďalej uvádza, že je názoru, že pre rozpor so zákonom spočívajúci v jeho obchádzaní je v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatná dohoda o vyplnení zmenky, na základe ktorej spotrebiteľ podpísal v prospech podnikateľa zmenku a preto aj z tohto dôvodu návrh zamietol. Zároveň súd uviedol, že nakoľko „zmluva o úvere“ uzatvorená medzi žalovanou a spoločnosťou POHOTOVOSTĚ s.r.o. je absolútne neplatná, súd tento návrh zamietol. Navrhovateľ uvádza, že súd zovšeobecňuje

svoje tvrdenia. Súd uvádza, že dochádza k zneužitiu postavenia voči žalovanému tým, že spoločnosť POHOTOVOŠŤ s.r.o. (právny predchodca žalobcu) dala vystaviť predmetnú zmenku, pričom následky (právne účinky) zmenky nemohli byť vzhľadom na náročnú právnu úpravu zmenkového a šekového práva žalovanému známe a jasné. Súd pri svojom odôvodnení vychádza len zo zaužívanej praxe súdu v iných právne a skutkovo obdobných veciach. Týmto konaním nepochybne došlo k porušeniu základného na spravodlivý súdny proces, ako aj odňatiu možnosti konať pred súdom. Navrhovateľ je majiteľom zmenky, na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. (ďalej aj „ZŠZ“) vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu, ktorým je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Navrhovateľ v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok odporcu, že za zmenku zaplatí. Súd však vec posudzoval, akoby išlo k bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Prvostupňový súd predovšetkým ignoroval ust. § 17 ZŠZ, z ktorého jednoznačne vyplýva, že odporca vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť odporca, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 0bo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008, podľa ktorého cit.: „Z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplaceniu, prípadne vymáhaníu, preukazovať, že mu odporca (povinný) zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje. Z ustanovenia § 17 zák. č. 191/1950 Zb. síce vyplýva, že kto je žalovaný (povinný) zo zmenky, môže vznášať (robiť) proti zmenkovému nároku určité námietky, je však na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno teda spočíva na odporcovi (povinnom) a nie na navrhovateľovi (oprávnenom). Pokiaľ povinný dôkazné bremeno neunesie, bude nútený podľa zmenky plniť. Pri kauzálnych námietkach nie je možné prenesenie dôkazného bremena z odporcu (povinného) na navrhovateľa (oprávneného).“

Z uvedeného vyplýva, že je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany odporcu a predovšetkým odporca v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba (proti vôli odporcu) prevzal súd a suploval aktivitu odporcu. Uvedené námietky majú hmotnoprávny charakter, preto v záujme zachovania rovnosti strán, súd nie je oprávnený odporcu na nich ani upozorniť (ust. §5 ods.1 OSP). V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ust. §5 ods.1 OSP, porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov a prihliadol na skutočnosti a dôkazy na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. Prvostupňový súd vyhodnotil zmenku ako vädnú zmenku, t.j. neplatný právny úkon. Uvedený záver súdu však vychádza len z kauzálnych námietok, ktoré však nikto v konaní nevzniesol, ani ich nikto z účastníkov nepreukazoval. Kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné. Zmluvný vzťah medzi odporcom a remitentom je po indosovaní irelevantný. Navyše navrhovateľovi nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku. Poukázal na rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 22.8.2002 sp. zn.: 25 Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbíreke soudních rozhodnutí a stanovisek č. 59/2004) a vzhľadom na to, že Najvyšší súd Českej republiky pri rozhodovaní vychádzal z rovnakej právnej úpravy, aká je aplikovateľná aj v tomto konaní, je tento judikát aplikovateľný na prejednávajúcu vec. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku, nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa zákona o spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku. Uplatnený nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný. Nikto (okrem súdu) v konaní netvrdil, že odporcovi bol poskytnutý spotrebiteľský úver, teda nie úver v súvislosti s jeho podnikateľskou činnosťou, a nikto túto skutočnosť v konaní ani nepreukázal. Napriek tomu z tejto skutočnosti súd pri rozhodovaní vychádzal. Napadnuté rozhodnutie súdu je prekvapivé, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom.

Navrhovateľ považuje za potrebné obiter dictum vyjadriť sa aj k záveru odporcu o tom, že dohoda o vyplňovacom práve bianko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných úverov. V tejto súvislosti poukázal na to, že samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná. Zákon

súčasne nelimituje použitie len istého druhu zmeniek, ani nevylučuje použitie určitých doložiek a pod. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj bianko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Súčasne z formulácie ust. § 4 ods. 6 a použitia spojenia „v čase vyplnenia“ ako aj zo slov „vyplnenú veriteľom“, je zrejmé, že zákonodarca pripúšťal, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie „v čase vystavenia“, resp. by vylúčil vyplňovanie znenie zo strany veriteľa. Z uvedeného preto vyplýva, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek. Poukázal na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn.: 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ako aj na uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn.: 4CoZm/3/2014 zo dňa 13.06.2014, ktoré boli vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa.

Navrhovateľ v priebehu odvolacieho konania, písomným podaním zo dňa 21.12.2015, osobne podaným na Okresný súd Topoľčany dňa 22.12.2015 doručil čiastočné späťvzatie návrhu podľa § 96 ods.1 OSP v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19% denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25% denne, čím si uplatňuje v tomto konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne. Uviedol, že zosúladi svoj postup s názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý vyjadril v zjednocujúcom stanovisku zo dňa 20.10.2015 č. 93, a keďže tak došlo k odstráneniu týmto súdom označených hmotnoprávných prekážok a iné v názore súd nedefinoval, navrhovateľ očakáva, že napriek značnému zdržaniu oproti lehote definovanej pre vydanie rozhodnutia v čl. 7 Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 961/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, súd vydá rozsudok v skrátrenom konaní bez ďalšieho zdržania. Zbytočné plynutie času generuje na strane navrhovateľa majetkovú škodu vyvoditeľnú voči zodpovedným subjektom.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „OSP“), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 OSP), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 OSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. a), c) a f) OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 OSP) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.), dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, preto ho podľa § 219 ods.1 OSP potvrdil.

Krajský súd v Nitre v zmysle § 208 OSP, ako súd príslušný na rozhodnutie o čiastočnom späťvzati návrhu navrhovateľa, keďže k čiastočnému späťvzati návrhu došlo po rozhodnutí prvostupňového súdu, ktoré nebolo právoplatné, dospel k záveru, že nepripúšťa čiastočné späťvzatie návrhu, keďže odporkyňa sa k čiastočnému späťvzati návrhu napriek výzve odvolacieho súdu nevyjadřila.

Podľa § 208 Občianskeho súdneho poriadku (OSP), ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, ale jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ zobral návrh čiastočne späť po rozhodnutí súdu prvého stupňa o jeho návrhu rozsudkom zo dňa 9.marca 2015, č. k. 5C/314/2013-89, a to po podaní jeho odvolania, teda v priebehu odvolacieho konania, kedy ešte nebolo právoplatné rozhodnutie prvostupňového súdu. Účinnosť dispozičného úkonu späťvzatia návrhu alebo čiastočného späťvzatia návrhu závisí od súhlasu druhého účastníka konania, ktorý je v opačnom procesnom postavení než navrhovateľ, teda od odporcu. Súhlas či nesúhlas môže prejavíť odporca písomne alebo ústne do zápisnice pred súdom, avšak nemožno ho k vyjadreniu súhlasu či nesúhlasu prinútiť. Ak sa napriek výzve súdu k späťvzati návrhu či čiastočnému späťvzati návrhu odporca nevyjadří, potom odvolací súd musí rozhodnúť, že späťvzatie nepripustí, keďže k procesne účinnému úkonu o čiastočnom či úplnom späťvzati návrhu musí predchádzať účinné udelenie súhlasu. Nevyjadrenie sa odporcu k späťvzati návrhu, či k čiastočnému späťvzati návrhu nie je možné pokladať za mlčky súhlas. V práve totiž neplatí známe úslovie „kto mlčí ten svedčí, ale naopak, v práve platí opačná zásada „kto mlčí, o tom nemožno predpokladať, že

súhlasí“. Táto zásada je priamo zakotvená v ustanovení § 44 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, v ktorom je uvedené, že „mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenajú prijatie návrhu“.

Odvolačný súd späťvzatie návrhu pripustí, ak došlo k účinnému úkonu o späťvzatí a kumulatívne aj k procesne účinnému udeleniu súhlasu a v takom prípade zruší rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastaví. Ak dôjde k účinnému čiastočnému späťvzatiu návrhu a súčasne aj k procesne účinnému súhlasu s čiastočným späťvzatím návrhu, odvolací súd pripustí čiastočne späťvzatie návrhu, rozhodnutie súdu prvého stupňa čiastočne zruší a konanie zastaví iba v časti zrušeného rozhodnutia a zvyšná časť rozhodnutia po uplynutí lehoty na odvolanie nadobúda právoplatnosť.

Ak však nie sú splnené obidva predpoklady, teda účinné späťvzatie návrhu a účinný súhlas so späťvzatím návrhu, odvolací súd rozhodne o nepripustení späťvzatia a vo veci po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia odvolacieho súdu pokračuje súd prvého stupňa a rozhodnutie prvostupňového súdu, proti ktorému nebolo podané odvolanie, nadobudne právoplatnosť až dňom právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (pozri R 25/1984).

Pretože v tejto predmetnej veci odporkyňa sa napriek výzve odvolacieho súdu zo dňa 11.05.2016 nevyjadrila k čiastočnému späťvzatiu návrhu, a teda na pripustenie čiastočného späťvzatia návrhu nebola splnená druhá podmienka, odvolací súd podľa § 208 OSP rozhodol tak, ako je uvedené v 1. výroku tohto rozsudku, teda že nepripúšťa čiastočné späťvzatie návrhu navrhovateľa.

Podľa § 219 ods.1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Koncepcia zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 219 ods.2 OSP vychádza zo situácie, že ak odvolací súd zastáva názor, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, v takom prípade nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie (s náležitosťami podľa § 157 ods. 2 <. ale obmedzí sa len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia.

Súd prvého stupňa v preskúmanej veci správne zistil skutkový stav veci, správne aplikoval právne predpisy a vo veci aj správne a v súlade so zákonom rozhodol, preto sa odvolací súd stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu odkazuje (§ 219 ods. 2 <..

Na zdôraznenie vecnej správnosti dôvodov napadnutého rozsudku odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne práve posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav a dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového , ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV.ÚS 115/03 z 3.júla 2003).

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa voči odporkyňi domáhal zaplatenia zmenkovej sumy 1.198,13 eura s príslušenstvom a trov konania. Podľa predloženého návrhu je navrhovateľ ako indosatár nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavila odporkyňa, pričom indosovaná zmenka je

vistazmenkou opatrená doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Indosant predložil zmenku na zaplatenie, lebo vystaviteľ pohľadávku doposiaľ neuhradil.

Navrhovateľ v odvolaní zdôrazňoval platnosť zmenky, na základe ktorej odôvodňoval svoj nárok a namietal súdny prieskum okolností, za ktorých zmenka vznikla ako aj samotné dokazovanie vo veci. Odvolací súd sa nestotožňuje s argumentáciou odvolateľa spochybňujúcou postup prvostupňového súdu pri vykonávaní dôkazov. Predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na navrhovateľa sídliaceho v Českej republike, ktorý si svoje právo vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Článok 4 Nariadenia upravuje zjednodušený a v zásade písomný spôsob vedenia konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s cieľom zjednodušenia prístupu k spravodlivosti. Odvolací súd poukazuje na to, že ak by súd prvého stupňa vo všeobecnosti nemal na základe vyplneného tlačiva navrhovateľa k dispozícii všetky potrebné dôkazy pre rozhodnutie vo veci, mohol by ho vyzvať na doplnenie a realizovať aj iné postupy v súlade s vnútroštátnym procesným predpisom. Cieľom Nariadenia nie je obmedziť súdy pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Znenie článku 4 Nariadenia preto nie je možné vykladať tak, že by na základe neho nemal súd k dispozícii iné dôkazné prostriedky než príslušné tlačivá, a že by nemal mať ani možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napr. so spotrebiteľskou zmluvou. Z čl. 8 a 9 uvedeného Nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa Nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdného dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offio prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi, ak nie je ustanovené inak, procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva z Čl. 19 Nariadenia.

Občiansky súdny poriadok (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov) je základným procesným predpisom platným na území Slovenskej republiky, ktorý v ustanovení § 120 ods. 1 tretia veta upravuje dôkaznú a umožňuje súdu výnimočne vykonať aj iné než účastníkmi navrhnuté dôkazy, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

V preskúmanom prípade predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky obsahujúcej vo všeobecných úverových podmienkach právneho predchodcu navrhovateľa spojených so spotrebiteľskou úverovou zmluvou. Vzhľadom na výnimočnosť spotrebiteľského vzťahu a potreby súdnej ochrany spotrebiteľa súd prvého stupňa správne skúmal charakter tohto vzťahu. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru v čase uzatvorenia zmluvy o úvere bola obsahujúca v Zákone o spotrebiteľských úveroch, ktorý v ustanovení § 2 písm. a) definoval spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Veriteľom v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 citovaného zákona bola fyzická alebo právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a spotrebiteľom podľa ustanovenia § 3 ods. 2 tohto zákona bola fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel než na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere bol preukázaný bez akýchkoľvek pochybností. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv v praxi je väčšinou to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu túto charakteristiku spĺňa, pričom súčasťou zmluvy o úvere boli všeobecné úverové podmienky, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, lebo boli vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Dodávateľ mal v predmete svojej činnosti poskytovať úverov a v priebehu konania nebolo preukázané, že úver bol poskytnutý žalovanému za účelom výkonu podnikania. Pretože môže ísť o zastieranie skutočného účelu uzatvorenia zmluvy, má v prípade pochybností dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ, resp. jeho právny nástupca. Existujúce pochybnosti sa v súdnom konaní odstraňujú spôsobom upraveným pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť bezpečne preukázaný spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Dôkaznú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 120 ods. 1 prvej vety OSP si žalobca nesplnil, čo má na posudzovanie právneho vzťahu vzniknutého medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporcom rovnaký vplyv, ako keby v zmluve účel jej uzatvorenia uvedený nebol.

Odvolačný súd sa nestotožňuje s právnym názorom navrhovateľa, podľa ktorého pri rozhodovaní o uplatnenom nároku zo zmenky sa má vychádzať výlučne z predloženej zmenky predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy. Smernica Rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru (ďalej len „Smernica“), síce používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách nezakazuje, ale podľa čl. 10 Smernice jednoznačne členské štáty môžu povoliť používanie zmienek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa. Pojem vhodnej ochrany spotrebiteľa treba vykladať so zreteľom na čl. 14 Smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnú ochranu spotrebiteľa je preto potrebné chápať ako celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa vyplývajúci z predpisov práva únie a judikatúry Súdneho dvora EÚ zahŕňajúci aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offio skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky, ktorý inak nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní práva zo zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky.

V zmysle § 17 zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb., kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka. Z tohto zákonného ustanovenia vo všeobecnosti vyplýva, že dlžník, až na uvedenú výnimku, nemá oprávnenie robiť voči majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi, t.j. veriteľovi ktorý poskytol pôvodný spotrebiteľský úver. Takéto zjednodušené chápanie citovaného ustanovenia preferujúce navrhovateľom, ktoré nepripúšťa právny záver o možnosti skúmania okolností, za ktorých bola zmenka vystavená a ani záver o jej možnej neplatnosti či neexistencii, je však z pohľadu judikatúry Súdneho dvora Európskej únie ohľadom abstraktného charakteru zmeny neprijateľné. Súdnym dvorom EÚ už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifika súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS musí byť poskytnutá spotrebiteľovi, čo potvrdzuje aj Čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Ak totiž pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemá možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, ide o drastické zníženie právnej ochrany prináležiacej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je nemožné alebo minimálne neprimerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, ak by v konaní o vymáhaní pohľadávky nebolo možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Abstraktný charakter zmenky bol spochybnený už v ustanovení § 4 ods. 6 Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy o úvere. Podľa tohto ustanovenia v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby bolo zakázané splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smel podľa zákona prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmel prijať a bol povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. V tomto prípade právny predchodca žalobcu zákonný limit zmenkovej sumy nerešpektoval a zmenku napriek výslovnému zákazu prijal a následne ju previedol na žalobcu. Zmenka bola teda vystavená v rozpore s vnútroštátnym právnym poriadkom a aj v rozpore s právom Európskej únie (EÚ).

Pokiaľ ide o dohodu o vyplňovacom práve zmenky, ak tá má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musela byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre spotrebiteľa. Z uzatvorenej dohody však žiadne informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre odporcu nevyplývajú.

Odvolačný súd sa nestotožňuje s odvolaním v tej časti, v ktorej navrhovateľ namieta skúmanie kauzy pôvodného právneho vzťahu, ku ktorému predstavuje predmetná zmenka zabezpečenie. Odvolačný súd poznamenáva, že Slovenská vláda v pripomienkach k prejudiciálnej otázke v obdobnej právnej veci okrem iného uvádza:

„Napriek tomu, že takáto charakteristika zmeniek je daná medzinárodnými predpismi, je potrebné prihliadať aj na systém ochrany spotrebiteľa v práve EÚ, ktorý vytvoril určité minimálne požiadavky, ktoré je potrebné uplatniť aj vo vzťahu k inštitútu zmeniek. Zákonodarca EÚ totiž pamätal pri vytváraní rámca ochrany spotrebiteľa v oblasti spotrebiteľských úverov aj na požiadavku zabezpečenia minimálnej úrovne ochrany spotrebiteľa v členských štátoch, ktoré spotrebiteľovi umožňujú využívať zmenky. Uvedenú požiadavku zakotvovala smernica 87/102/EHS, ktorá sa uplatňovala aj v čase vystavenia zabezpečovacích zmeniek vo veci samej. Podľa jej čl. 10, „[členské štáty, ktoré v spojitosti s úverovou zmluvou povoľujú spotrebiteľovi: a) uskutočniť platbu prostredníctvom zmeniek, vrátane dlžných úpisov; b) dať záruku prostredníctvom zmeniek, vrátane dlžných úpisov a šekov, zabezpečia, že spotrebiteľ je vhodne chránený, ak používa tieto nástroje danými spôsobmi “.

Neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovať v oblasti spotrebiteľských právnych vzťahov mu nemôže byť na ujmu. Vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera, bolo odporokyni zhoršené jej zmluvné postavenie, pričom potreba vystavenia a odovzdania zmenky dodávateľovi nevyplývala odporokyni zo zmluvy, ale len zo všeobecných úverových podmienok. V tejto súvislosti je právne významné aj ustanovenie § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, odporuje ustanoveniu § 54 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, a preto na podklade takéhoto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná.

V Európskej únii je platná právna zásada, podľa ktorej sú členské štáty povinné zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa a zároveň sú povinné zabezpečiť, aby sa nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách neuplatňovali, resp. neboli záväzné. Vzhľadom na to aplikáciu procesného práva má súd túto povinnosť naplniť, čo znamená, že v prípade uplatnenia nároku zo zmenky súd musí ex offo skúmať, či vystaviteľom zmenky nie je spotrebiteľ. Aj keď vnútroštátna právna úprava platná do 31.12.2010 umožňovala používať zmenky aj v spotrebiteľskom vzťahu, použitie zmenky ako takej v spotrebiteľskom právnom vzťahu v skutočnosti nie je úplne v súlade s právom EÚ na ochranu spotrebiteľa. Vnútroštátna právna úprava do 31.12.2010 nezabezpečila vhodnú ochranu spotrebiteľa na základe Smernice 87/102/EHS v konaní o nároku zo zmenky a zákonodarca túto skutočnosť zmenil až zrušením dovtedajšieho zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. a prijatím nového zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinného od 01.01.2011. Zmenkové právo v súdnom konaní znevýhodňuje žalovaného zmenkového dlžníka, a keďže podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky právo EÚ má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, vnútroštátna právna úprava, ktorá umožnila za istých okolností do 31.12.2010 zmenky používať aj v spotrebiteľských vzťahoch, môže byť nepoužiteľná. Na podklade takejto úvahy vyvstáva aj právny záver o tom, že z takej zmenky nemohol vzniknúť platný zmenkový záväzok. Ak zmenka vznikla na zabezpečenie splnenia dlhu zo spotrebiteľskej zmluvy, ide o spotrebiteľskú zmenku, v rámci ktorej existujú odlišnosti oproti zmenke z iného právneho vzťahu. Jednou z odlišností spotrebiteľskej zmenky je zohľadnenie kauzy právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla. Ďalšou odlišnosťou spotrebiteľskej zmluvy je ex offo súdna kontrola neprijateľnosti podmienok zmluvy, z ktorej zmenka vznikla a zmluvných podmienok jej vyplnenia. To platí aj v právnych veciach podľa nariadenia č. 861/2001, v ktorých je spotrebiteľ odporcom.

Ak žalobca predložil zmenku, na ktorej vydanie má právo odporca, súd neposkytne navrhovateľovi právnu ochranu. Výkon jeho práva ako držiteľa zmenky v takomto prípade bez právneho dôvodu zasahuje do práva odporcu na vydanie totožnej zmenky. Súd neposkytne ochranu ani v prípade, ak sa navrhovateľ domáha na súde plnenia po použití nekalej obchodnej praktiky.

Za nekalú obchodnú prax sa považuje aj konanie dodávateľa vrátane zmenkového nástupcu, ktorým vyžaduje od spotrebiteľa, aby vykonal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky.

Z obsahu spisu vyplýva, že po zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prospech oprávneného, ktorým bola spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o., táto obchodná

spoločnosť indosovala zmenku, (podpísanú pri dojednávaní vyššie uvedeného úveru) na žalobcu CD Consulting s.r.o. Je evidentné, že pôvodný veriteľ uplatnil v minulosti na súde plnenia z neprijateľných zmluvných podmienok a že po nepovolení exekúcie pre rozpor s dobrými mravmi sa teraz uplatňujú v podstate obdobné plnenia, len ich uplatňuje žalobca CD Consulting ako indosátar zo zmenky a to podľa nariadenia. Podľa navrhovateľa sa však v jeho prípade vôbec nemá prihliadať na vzťahy z úveru. Odvolací súd sa však nestotožňuje s odvolaním navrhovateľa v tej časti, v ktorej namieta skúmanie kauzy pôvodného právneho vzťahu, ku ktorému predstavuje predmetná zmenka zabezpečenie.

Záverom odvolací súd v súvislosti s právnou problematikou v prejednávanej veci poukazuje na Spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, ktoré bolo prijaté na návrh ministra spravodlivosti postupom podľa § 21 ods. 3 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. <O o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj podľa čl. 17 ods. 4 písm. c/ a podľa čl. 19 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Pls 1/2006 (č. 291/2006 Z.z. <.>), aby na spoločnom rokovaní oboch kolégií bolo zaujaté stanovisko k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej v texte len „Nariadenie“) s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa [§ 22 ods. 1 písm. b/ zákona č. 757/2004 Z.z. <P> o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, resp. čl. 20 Rokovacieho poriadku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Pls 1/2006 (č. 291/2006 Z.z. <.)]. V tomto stanovisku sa uvádza:

I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

1. pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
2. pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnú úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený zmluvný úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd považoval rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutým za vecne správny, preto ho podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

V odvolacom konaní mala odporkyňa plný úspech a v zmysle § 224 ods.1 a § 142 ods.1 OSP jej vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania, žiadne trovy jej však v odvolacom konaní nevznikli, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalovanému v odvolacom konaní náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.